

Filosoffer til de frankofile

Artikelsamling på højlærd niveau mestrer kun delvis formidlingens kunst

Jesper Myrup (red.): Temaer i nyere fransk filosofi. Forlaget Philosophia, Århus 2001. 268 s. 249 kr.

Af Jette Odgaard Villemoes

Jeg kan godt lide at læse forord. Det afslører nemlig meget ofte, hvor gen-nemarbejdet forfatterens eller redaktørens tanke med det forelig-gende stykke arbejde er - det være sig en bog, en samling artikler eller andet. På den led er *Temaer i nyere fransk filosofi* meget klar, og redakti-onens idé med bogen er meget præcist formuleret. I forordet angiver redaktøren, Jesper Myrup, bogens emne, motivationen for at udgive bogen, målet med den, og ikke mindst dens målgruppe. Specielt det sidste er ret væsentligt - det bør stå øverst på tjeklisten hos enhver, der påtænker at skrive noget, som skal publiceres.

Emnet for bogen – eller antologi-en/artikelsamlingen, som det rette-ligt er – ”er at se på brugen af fransk filosofi i Danmark”. Forlagets moti-vation er dobbelt. Dels ”den øgede interesse for fransk filosofi gennem de seneste år”, dels ”at give en over-sigt [sic], hvordan fransk filosofi gør sig gældende i Danmark”. Både emnet og motivationen er i sig selv grund nok til at udgive en bog, og det er mit indtryk, at den er blevet hilst velkommen af mange filosofi-interes-erede. De ni franske filosoffer, der bliver behandlet i antologien, er Gaston Bachelard, Louis Althusser, Jacques Lacan, Gilles Deleuze, Alain Badiou, René Thom, Jacques Bou-veresse, Pierre Bourdieu og Michel Foucault. Rent guf for frankofile filo-sofi-intereserede!

Et af målene med bogen er ifølge det redaktionelle forord at ”præsen-

tere nutidige franske filosoffer, deres baggrunde og grundideer”, og derfor var udfordringen til bidragyderne dobbeltsidig: En præsentation af de franske filosoffer og hvad disse filo-soffer kan inspirere med. Det er ikke urimelige krav at stille til bidragy-dere på så højt et akademisk niveau, og flere af dem indfrier da også til fulde udfordringerne. Et par af artiklerne står dog ikke distancen, hvad disse krav angår, det skal jeg komme ind på lidt senere.

Den svære balance

Redaktøren har sidst i forordet en bemærkning omkring artiklernes sværhedsgrad. Nøgternt konstateres det, at ”de 10 artikler er ikke lette”. Det har han fuldstændig ret i! Det tjener til redaktionens ros at gøre opmærksom på det, men at bogen skulle kunne læses af gymnasieele-ver og unge HF-studerende er nok at overvurdere dem lovlig meget. Flere af artiklerne i bogen kræver et ikke ringe forhåndskendskab til den pågældende filosof, og selv jeg, der er studerende på 4. år, har haft mine problemer med visse af artiklerne.

Generelt er artiklernes niveau meget højt, og viden om filosofiens begreber i almindelighed er nødven-dig for at komme blot en smule under overfladen. Det er godt og nyt-tigt, for vi skal kunne blive klogere. Det helt essentielle i den forbindelse er dog balancen mellem *både* at kunne skrive på et højt niveau *og* at kunne formidle sit stof på en læselig måde. Det er desværre ikke alle aka-demikere, der mestrer den kunst.

Artiklerne er meget forskellige i deres tilgangsvinkel. Kender man i forvejen lidt til filosofferne, vil man have en stor fordel, og de enkelte

artikler kan glimrende bruges som støttelæsning, hvis man eksempelvis er i færd med at studere et forfatter-skab.

Formidling - et fy-ord?

En helt anden ting, som imidlertid er mindst lige så spændende at stude-re, er måden, hvorpå de enkelte skri-benter får formidlet deres stof. Der er eksempler fra begge ender af ska-laen, både de helt suveræne, der giver lyst til at læse endnu mere om og af den omtalte filosof, og en enkelt artikel eller to, der er (næsten) ulæs-elige. Det føles ihvertfald, som om ordene danser hen over siden for nærmest at gå i selvsving til sidst.

For nu at tage det sidste først, så er artiklen af Kirsten Hyldgaard om psykoanalytikerne Freud og Lacan, ”Den asociale drift og det sociale begær”, tæt på at være ulæselig. Den er forudindtaget og taler til en ind-forstået læser, og man sidder og spe-kulerer på, om skribenten overhove-det har gjort sig tanker om, hvem modtagerne er. Det er i hvert fald ikke gymnasieelever! Jeg tillader mig at citere fra en artikel om Jacques Bouveresse af Niels Buch-Jepsen et helt andet sted i bogen:

[...] For blandt det filosofiske publikum gælder Peyrefittes regel: Hvad der er uforståeligt er dybt; hvad der er forståeligt er fladt. [...] (s. 178)

Eller med andre ord: Jo sværere ord og jo højere lix-tal jo bedre, finere og mere filosofisk skulle det være. Men den holder bare ikke. Jeg bliver altid mistænksom, når jeg render ind i en byge af uforståelige ord. Er ordene *meget* uforståelige, bliver jeg *meget* mistænksom. For hvorfor skal emnet

pakkes sådan ind? Er vi ikke som akademikere netop interesserede i at få vores fagområde ud til så stor en kreds som muligt?

Denne bog er jo ikke (kun!) et stykke videnskabeligt arbejde, beregnet for en snæver, indforstået faglig kreds. Bogen skal også ifølge forordet bidrage til den øgede interesse for fransk filosofi her i landet, og det vil sige, at emnet skal formidles! Jeg tror, det er et fy-ord visse steder: ”Formidling”. En artikel behøver jo ikke at bliver ringere af at få placeret sproget på et forståeligt niveau. Det er tværtimod netop *det*, der er kunsten.

Nej, de skribenter, der formår at bevæge sig på et meget højt, fagligt niveau og samtidig formidle svært stof, så man får lyst til at styrte hen på biblioteket for at låne mere om det pågældende emne, dem skal vi tage hatten af for. Og dem er der heldigvis også indtil flere af i denne antologi. De to mest velskrevne artikler er, efter min mening, artiklerne om Alain Badiou, “Alain Badiou fra A til B” af Ove Petersen,

og om Jacques Bouveresse, “Metafysik og Metafilosofi” af Niels Buch-Jepsen. De er begge velskrevne og relativt let tilgængelige, til trods for at man sine steder skal holde tungen lige i munden. Og for dem begge gælder det, at man efter endt læsning har lyst til at få mere at vide. Og hvis et af målene med bogen er at bidrage til den øgede interesse for fransk filosofi, så er det jo lige netop sådan nogle artikler, vi skal have på bordet!

Et minefelt

Bogen er i sin helhed en lækkerbisken for (frankofile) filosofi-interesserede, og med den øgede interesse for fransk filosofi her i landet kan vi kun håbe på, at der kommer endnu flere. Sine steder er den et minefelt af svære ord, men for den trænede betyder det mindre, da fokus her nok vil være på den aktuelle forskning, der præsenteres i artiklerne.

For de mindre trænede i de filosofiske begreber er det en god idé at have et filosofi-leksikon ved hånden. Og har man mod på det, er det en

god bog at få forstand af. Dog nok i mindre bidder! Trods skønhedsfejl præsterer den også et godt stykke formidling. Bogen spænder vidt i de emneområder, der præsenteres inden for fransk filosofi, men er også et interessant studium i, hvordan videnskabelige artikler bør – og ikke bør – formidles.

Til slut et lille hjertesuk til redaktionen: Der skal læses bedre korrektur! Alain Badiou skrives Allan Badiou på både for- og bagsiden af bogen. Man behøver blot at konsultere artiklen for at se den korrekte stavemåde. Og den første artikel om Gaston Bachelard har indtil flere ”smuttere”, som burde være blevet fanget i korrekturen. Det er dog i den absolutte småtingsafdeling, og man kan håbe på, at bogens succes bliver så stor, at fejlene kan blive rettet til andenudgaven.

Jette Odgaard Villemoes er stud. mag med hovedfag i fransk og p.t. indskrevet på suppleringsfagsuddannelsen i Idéhistorie.